

Beter Voor Kip, Natuur & Boer

Handleiding voor de certificering van “Beter Voor” producten met kip

Versie 1.1

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Wat is Beter Voor Kip, Natuur & Boer?	3
Certificatie van ketenpartijen.....	3
Controlesysteem en controleplan	4
Certificering	4
Audits.....	5
Sanctiebeleid, opvolging, calamiteiten en klachten.....	5
Monitoring van de “Beter Voor” kip via DNA Traceback®	6
Verslaglegging van de resultaten	6
Proces van ontwikkeling BV programma, continue verbetering en stakeholder betrokkenheid	7
Criteria voor gebruik van het Beter voor Kip, Natuur & Boer logo op eindproducten	8
Logodesignrichtlijnen en gebruik	8
Logogebruik door ketenpartners.....	8
Beoordelingscriteria voor pluimveebedrijven.....	9
Beoordelingscriteria betrokken ketenpartijen.....	9

Inleiding

Sinds 2005 zijn Albert Heijn en Plukon Food Group vanuit een gezamenlijk visie de keten aan het verduurzamen. Dat is gestart met de biologische keten, gevolgd door de introductie van Scharrelkip met 1 ster van het Beter Leven keurmerk in 2009. In 2016 is het volledige kipassortiment omgezet naar houderijsystemen met langzaam groeiende rassen en meer aandacht voor dierenwelzijn. Albert Heijn en Plukon Food Group zijn hier samen met pluimveehouders steeds voorloper in de markt geweest. Dit jaar (2022) is in deze samenwerking een volgende stap gemaakt in de vorm van het Beter Voor Kip, Natuur & Boer-programma. Het programma heeft tot doel verdere verbeteringen te realiseren op onder andere duurzaamheidsthema's dierenwelzijn, diergezondheid, natuur en klimaat. En een beter verdienmodel voor de boeren. Het product is daarmee een duurzamere keuze voor onze klanten.

Dit document beschrijft de kwaliteitsborging van het Beter voor Kip, Natuur & Boer-programma en het gebruik van het Beter Voor Kip, Natuur en Boer logo op onze producten.

Albert Heijn is eigenaar van het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma en heeft de uitvoering gedelegeerd aan Plukon Food Group als ketenregisseur. Albert Heijn stelt als eigenaar van het programma de voorwaarden voor certificering en het gebruik van het logo vast. In dit document is beschreven hoe deze voorwaarden tot stand zijn gekomen.

Wat is Beter Voor Kip, Natuur & Boer?

Het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma is een programma voor een gesloten keten voor kippenvlees. In een vaste samenwerking met pluimveehouders en met Plukon Food Group is er een gesloten keten ingericht waarbij we samen stappen zetten op het gebied van Kip (diergezondheid en dierenwelzijn), Natuur (milieu, klimaat en biodiversiteit) en Boer (transparantie en verdienmodel) met als doel een steeds duurzamere gesloten keten te bouwen om naar de toekomst een gezonde pluimveehouderij te hebben met respect voor dier, natuur en boer.

Het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma is ingericht om gecertificeerde kipproducten in de markt te zetten onder het Beter Voor Kip, Natuur en Boer logo. Er is sprake van 'Beter Voor' kippenvlees (eindproducten) wanneer de pluimveehouderijbedrijven en de verwerkende industrieën voldoen en gecertificeerd zijn aan de meest actuele versie van dat moment.

Het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma is ontwikkeld door experts op het gebied van dierenwelzijn, milieu, klimaat en biodiversiteit en sectorspecialisten samen met een klankbordgroep van pluimveehouders, Plukon Food Group en Albert Heijn.

Certificatie van ketenpartijen

Pluimveehouders die deelnemen aan het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma ondertekenen een deelnameverklaring en worden geauditeerd. Er dient te allen tijde een actuele versie van het certificatieschema bij de pluimveehouder aanwezig te zijn. In de pluimveevleesketen spelen ook andere ketenpartijen een belangrijke rol, zoals veevoerleveranciers, kuikenbroederijen, pluimveevangbedrijven, slachterijen, vleesverwerkende bedrijven en supermarkt. Deze ketenpartners leveren een bijdrage aan het behalen van de doelstellingen van het programma. Wanneer een pluimveehouder aan het certificatieschema voldoet is daarmee aantoonbaar dat het bedrijf samenwerkt met ketenpartners die zich gecommitteerd hebben aan en werken volgens de voorwaarden van het Beter voor Kip, Natuur &

Boer programma. Het kwaliteitsbeheersingssysteem IKB-Kip en het Beter Leven keurmerk vormen de basis voor de kwaliteitsstandaard in de pluimveevleesketen. Hier bovenop zijn aanvullende “Beter Voor” criteria van kracht. In het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma proberen we allesomvattend te zijn.

Figuur 1: Iedere schakel in de pluimveevleesketen van “Beter Voor” kipproducten moet de juiste en geldige certificaten hebben. Zodra de hele keten van een kipproduct is gecertificeerd mag het eindproduct het Beter Voor Kip, Natuur & Boer logo dragen.

Controlesysteem en controleplan

De ketenregisseur (Plukon Food Group) moet ervoor zorgen dat hijzelf en indien van toepassing, de pluimveehouders die leveren volgens het certificatieschema de voorwaarden naleven. De ketenregisseur moet diverse zaken organiseren, inrichten, vastleggen en controleren. Denk hierbij aan de dagelijkse monitoring op bedrijfsvoering, remote controles en fysieke audit rapporten van de pluimveehouders, richtlijnen voor het lossen van non-conformiteit op de productielocatie of het inrichten van een systeem voor traceerbaarheid van het product tijdens het productieproces. Al deze zaken bij elkaar wordt het kwaliteitsbeheersingssysteem van de ketenregisseur genoemd. In het kwaliteitshandboek beschrijft de ketenregisseur het kwaliteitssysteem. Het beschrijven moet zodanig gebeuren dat het systeem door derden toetsbaar is.

Certificering

Certificering gebeurt door erkende en goedgekeurde certificerende instellingen (CI's). De CI moet daarvoor hebben aangetoond een onafhankelijke, kwalitatief goede en uniforme controle en beoordeling uit te kunnen voeren. De Raad voor Accreditatie (RvA) toetst de CI's daar regelmatig op via accreditatie. Daarnaast zijn de CI's erkend door het Beter Leven Keurmerk (BLK) en IKB-kip. Op dit moment zijn de volgende CI's aangesloten voor de jaarlijkse audits:

- Kiwa VERIN B.V., Nevelgaarde 20d, 3436 ZZ Nieuwegein, www.kiwa.com
- Vincotte Nederland B.V., Takkebijsters 8, 4817 BL Breda, www.vincotte.nl

Audits

Bij aanvang van het programma worden alle deelnemende pluimveehouders geauditeerd door een onafhankelijk controleur. Tijdens deze erkenningscontrole worden de IKB-Kip en BLK-certificaten op geldigheid gecontroleerd en de aanvullende Beter voor Kip, Natuur & Boer-programmavoorwaarden geauditeerd. De pluimveehouders worden vervolgens jaarlijks beoordeeld door de hierboven vermelde CI's. Tijdens deze audits toetst de CI of de pluimveehouder voldoet aan het certificatieschema.

Daarnaast controleert de CI jaarlijks of de "Beter Voor" kip afkomstig van pluimveebedrijven in de daaropvolgende betrokken schakels in de keten voldoet aan benodigde IKB-kip en Beter Leven Keurmerk 1 ster criteria voor onder andere transport, slacht, verwerking en afzet.

Sanctiebeleid, opvolging, calamiteiten en klachten

Wanneer tijdens de audit op een pluimveebedrijf blijkt dat het bedrijf niet aan de criteria van het Beter voor Kip, Natuur & Boer certificatieschema voldoet, dan gelden verschillende sancties. Afhankelijk van het criterium is de sanctie uitsluiting of wordt een hersteltermijn van 14 of 28 dagen gesteld. Wanneer de pluimveehouder administratief herstel kan aantonen dient binnen de gestelde termijn de betreffende documentatie te zijn aangeleverd aan de CI. De CI beoordeelt of hiermee aan de criteria van het programma wordt voldaan. Indien de CI beoordeelt dat niet aan de voorwaarden wordt voldaan, rapporteert de CI dit naar de ketenregisseur. Wanneer de genoemde sanctie uitsluiting is, wordt dit ook gerapporteerd aan de ketenregisseur. De ketenregisseur beoordeelt de tekortkoming en sanctie. Het streven is om alle deelnemende pluimveebedrijven de gelegenheid te geven om een verbeterplan op te stellen of de tekortkoming te verhelpen. De beoordeling hiervan wordt gedocumenteerd en gerapporteerd naar het pluimveebedrijf en Albert Heijn.

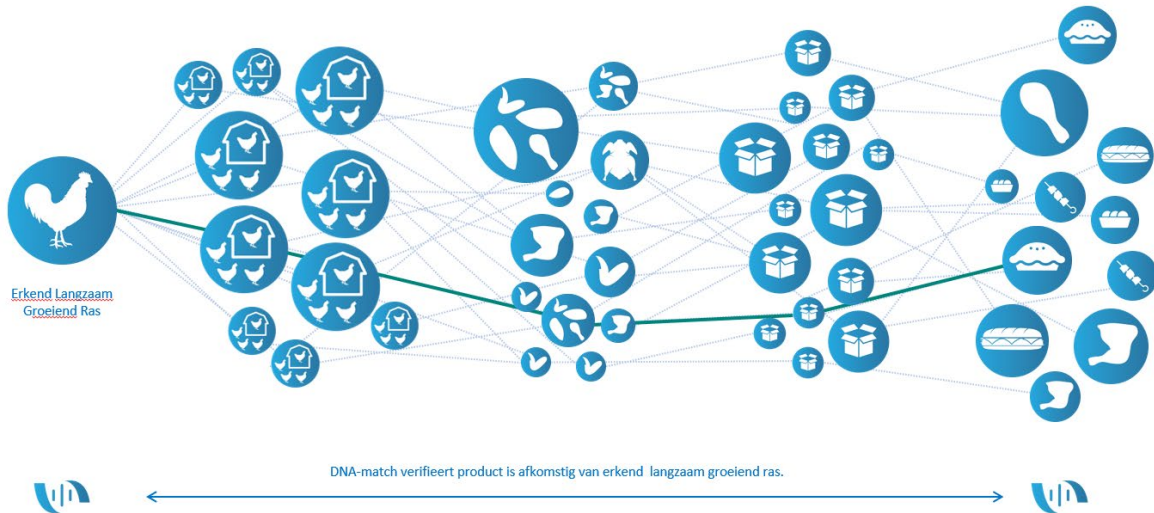
Indien calamiteiten (zoals extreem weer of een besmettelijke dierziekte) zich voordoen waardoor de pluimveehouder niet geheel aan de gestelde eisen van het Beter voor Kip, Natuur & Boer programma voldoet, kan hij of zij een tijdelijke ontheffing aanvragen. De ketenregisseur zal in overleg met Albert Heijn deze ontheffingsaanvraag beoordelen en toetsen op juridische houdbaarheid. Na terugkoppeling aan de pluimveehouders zal de ontheffing worden gedocumenteerd.

Indien pluimveehouders een klacht wil indienen bij de ketenregisseur met betrekking tot het programma dan is hiervoor een klachtenprocedure. De procedure borgt minimaal dat:

- De klachten minimaal een week na ontvangst geregistreerd worden, voorzien van een nummer, datum, naam van de klager en korte omschrijving van de klacht;
- De afhandeling geschiedt binnen een gestelde termijn;
- De klacht en afhandeling worden ten minste vijf jaar bewaard.

Monitoring van de “Beter Voor” kip via DNA Traceback®

Het monitoringsysteem is opgezet met behulp van DNA TraceBack® van MSD Animal Health. In deze monitoring is het DNA van het “Beter Voor” goedgekeurde langzaam groeiende kippen ras in kaart gebracht en kunnen we dit vergelijken met het DNA van de gebruikte kip in het eindproduct. Op deze manier kunnen naast de controles in het productiesysteem, op eindproductniveau traceren dat de enkel “Beter Voor” kip is gebruikt.

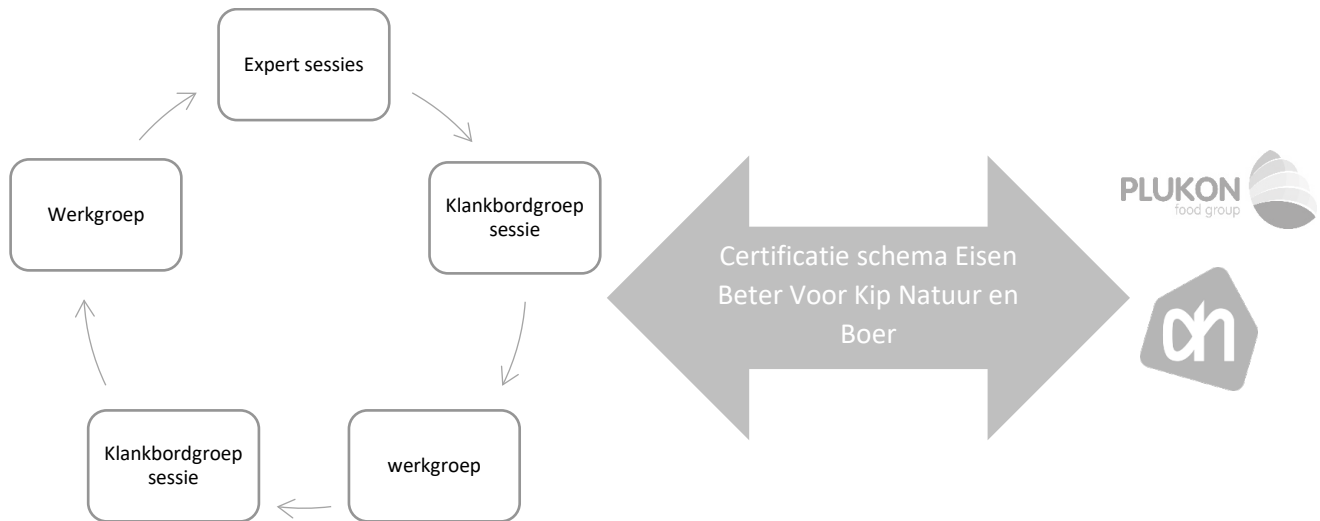
Figuur 2: DNA Traceback® monitoring in de Beter voor Kip, Natuur en Boer productieketen.

Verslaglegging van de resultaten

De auditresultaten worden door de ketenregisseur (Plukon Food Group) verzameld en jaarlijks gerapporteerd. De informatie die via de audits is verzameld ten behoeve van de duurzaamheidsdoelstellingen wordt geanonimiseerd en op ketenniveau gerapporteerd. De voortgang op de verschillende duurzaamheidsdoelstellingen van het Beter voor Kip, Natuur & Boer-programma wordt beschreven en gepubliceerd in de jaarverslagen van Albert Heijn.

Proces van ontwikkeling BV programma, continue verbetering en stakeholder betrokkenheid

Het “Beter Voor” programma is in samenwerking met Plukon Food Group, pluimveehouders en experts ontwikkeld. In dit proces zijn de volgende stappen doorlopen:

Figuur 3: Proces van totstandkoming programma van eisen op het pluimveehouderijbedrijf.

In opdracht van Albert Heijn en Plukon Food Group is een certificatieschema voor Het Beter Voor Kip Natuur en Boer programma geschreven. De opbouw en consultering van verschillende gremia verloopt steeds volgens dezelfde cyclus. Een werkgroep ontwikkelt een concept schema welke getoetst wordt door experts. Het concept certificatieschema wordt vervolgens door een klankbordgroep van pluimveehouders beoordeeld waarna de werkgroep het programma van eisen waar nodig aanpast. Deze cyclus wordt herhaald totdat er goedkeuring is vanuit de klankbordgroep en het schema wordt vastgesteld door Plukon Food Group en Albert Heijn.

Na de start van het “Beter Voor” programma vindt er jaarlijks een review van certificatieschema plaats met Albert Heijn, Plukon Food Group en de klankbordgroep van pluimveehouders. Dan vindt een beoordeling plaats van punten op de herzieningsagenda en eventueel implementatie van nieuwe criteria.

Criteria voor gebruik van het Beter voor Kip, Natuur & Boer logo op eindproducten

Het Beter voor Kip, Natuur & Boer logo is eigendom van Albert Heijn. Het logo mag uitsluitend gebruikt worden door Albert Heijn leveranciers, en op Albert Heijn eigen merkproducten waar de kip inhoud van het product voldoet aan de eisen die gesteld worden binnen het Beter voor Kip, Natuur & Boer programma:

- Het eindproduct voldoet aan de criteria van het Beter Leven Keurmerk ster 1
- Het totale dierlijke bestanddeel in het eindproduct moet voor minimaal 95% (gewicht) bestaan uit BV dierlijke bestanddeel.
- Het “Beter Voor” bestanddeel in eindproduct moet minimaal 75% BV ingrediënt in het eindproduct aanwezig zijn.
- Indien het “Beter Voor” kip bestanddeel in eindproduct minder dan 75% aanwezig is in het eindproduct, dient kip wel benoemd te zijn in de productnaam of afgebeeld zijn op het product.
- Indien kip niet benoemd is in de productnaam of afgebeeld is op het product, kan het betreffende bestanddeel benoemd worden als “Beter Voor” ingrediënt in de ingrediëntendeclaratie zonder logo.
- Geen buitenlandse specialiteiten
- Geen biologische producten

Logodesignrichtlijnen en gebruik

De kleur van het logo bestaat uit:

- PMS 3268
- CMYK 760500
- RGB 0174151

Enkel bovenstaande kleuren zijn correct en dienen niet aangepast te worden. Het is vrij het logo te plaatsen waar deze het beste tot zijn recht komt met respect voor het Albert Heijn logo. Daarnaast dient het logo een minimale afstand van 3 mm te houden t.o.v. de rand van de verpakking of andere designelementen. Minimale grootte van het logo voor normaal gebruik is 30mm. Voor klein gebruik geldt 20mm. Het Beter Voor Kip Natuur Boer logo inclusief Albert Heijn logo is geschikt voor online gebruik en andere communicatiemiddelen. De logo's zonder Albert Heijn logo zijn bedoeld voor op de verpakking.

Logogebruik door ketenpartners

Het Beter Voor Kip, Natuur & Boer logo mag gebruikt worden door Albert Heijn en leveranciers van Albert Heijn en pluimveehouders die gecertificeerd zijn voor het leveren van Beter Voor Kip, Natuur & Boer producten. Pluimveehouders mogen op aangeven van Plukon Food Group het logo gebruiken op de door Albert Heijn of Plukon Food Group verstrekte communicatiemiddelen zoals op borden op het erf. Gebruik van het logo door de pluimveehouder buiten de door Albert Heijn of Plukon Food Group verstrekte communicatiemiddelen dient eerst ter goedkeuring voorgelegd te worden aan Plukon Food

Group of Albert Heijn. Als de inhoud van het product wat het logo draagt niet voldoet aan de productsamenstellingscriteria, dan mag het logo niet op de verpakking gebruikt worden. Wanneer de certificering van de pluimveehouder verloopt mag de kip niet meer verwerkt worden in producten die het logo dragen. Bij beëindiging van levering van “Beter Voor” kip dient de pluimveehouder binnen één kalendermaand na de laatste levering van “Beter Voor” kip de zichtbare logo’s op de communicatiemiddelen op het erf te verwijderen.

Beoordelingscriteria voor pluimveebedrijven

Deze criteria staan beschreven in het Beter Voor Kip, Natuur & Boer certificatieschema (versie 1, januari 2022). Dit certificatieschema is te vinden in de bijlage van deze handleiding.

Beoordelingscriteria betrokken ketenpartijen

Betrokken ketenpartijen bij het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma anders dan pluimveehouders worden gecontroleerd op basis van de criteria van het Beter Leven Keurmerk, IKB-Kip en IKB-PSB. Dit zijn onder andere veevoerleveranciers, kuikenbroederijen, pluimveevangbedrijven, slachterijen, vleesverwerkende bedrijven en supermarkten. Door de borging via de genoemde kwaliteitsschema's en certificeringen is aantoonbaar dat grondstoffen, halffabricaten en eindproducten niet vermengd worden met producten of geproduceerd zijn via werkwijzen die niet voldoen aan de criteria van het Beter Voor Kip, Natuur & Boer programma. De normen van de Stichting Beter Leven Keurmerk, IKB-Kip en IKB-PSB zijn te vinden op websites:

- <https://beterleven.dierenbescherming.nl/zakelijk/deelnemen/bedrijfstypen/veehouderijen/vleeskuikens/>
- <https://www.avined.nl/themas/kwaliteitsregelingen/ikbkip/ikb-kip-certificatieschema>
- <https://www.avined.nl/themas/kwaliteitsregelingen/ikb-psb/ikb-psb-certificatieschema>